

Megkezdődtek a VIT előkészületei

Heten utaznak Csongrád megyéből Algériába

Készülnek a IX. Világifjúsági Találkozóra már a Csongrád megyei fiatalok is. Mint ismeretes, a találkozót idén nyáron lesz Algériában, s ennek a VIT-nek jelentőségét nagymértékben növeli, hogy Algéria hosszú évtizedeken át viselte a gyarmati ígát. Bíró Lajos, a Csongrád megyei KISZ-bizottság titkára arról tájékoztatta lapunkat, hogy a megyéből és Szegedről hét küldött utazik majd Algériába. A küldöttek kiválogatása most folyik a KISZ alapszervezeteiben.

A KISZ-szervezetekben és az úttörő-szervezetekben javában folynak az előkészületek: gyűjtenek a VIT-alapra, ezenkívül kulturális és sportrendezvényeket szerveznek, ifjúsági, barátsági gyűléseket, találkozót rendeznek. Az üzemi, valamint a termelőszövetkezeti KISZ-isták munkaverseny-vállalásokat tettek a VIT tiszteletére. Több helyen VIT-műszakokat szerveznek. Ebben a mozgalomban összesen 300 ifjúsági brigát részt vesz.

Eredményesen halad a VIT-alapra ajánlottak fel az ifjúsági szervezetek. A szegedi Bartók Béla általános iskola úttörői 150 forintot fizettek be a VIT-alapra. Előzetes számítások szerint Csongrád megye fiataljai, illetve közreműködésükkel a megye lakossága több mint 750 ezer forinttal járul hozzá az algériai találkozónak megrendezéséhez.

A politikai előkészítés kiemelkedő eseményei a gyarmati ifjúsági napok és a kulturális rendezvények, amelyekben a DIVSZ képviselőiben részt vesznek a hazánkban tanuló külföldi diákok, elsősorban volt gyarmati országok fiataljai. Összesen mintegy 2800 fiatal vett részt a „Ki mit tud” vetélkedőn. Szép eredmény, hogy az elődöntőig országosan eljutott 114 produkcióból — amely a tv nyilvánosságát elől játszódik — tíz Csongrád megyei. A kulturális szemlék keretében öntevékeny üzemi, falusi együttesek mutatják be tudásukat.

K. I.

Sterija Játékok, 1965

Jubiláris színházi szemle Újvidéken

Nyolc színház zászlaja az árbocokon — Kedden művészeti díj-kiosztás

(Telefontudósítás Novi Sad-ról.)

Tíz napon át — április 17-től 27-ig — nyolc színház zászlaja leng a Novi Sad-i Szerb Nemzeti Színház előtti zászlórudakon. A jugoszláviai 44 színházból az évközből szigorú elbírálás és válogatás alapján ezt a nyolcat érte a kitüntetés, hogy részt vegyen az 1965-ös Sterija-fesztiválon. A feltétel a kiemelkedő művészeti produkció mellett az volt, hogy mai jugoszláv szerző művet adják elő. A Sterija Játékoknak nevezett színházi szemle ugyanis a korszerű jugoszláv drámairodalom és színjátszás fejlesztése jegyében jött létre 1955-ben. Az idei esztendő a tizedik, jubiláris év, és ezért az eddigieknél is nagyobb követelményeket állított a rendezők és a résztvevők elé.

A szerb dráma atyja

A magyar újságolvasók és színházlátogatók számára kevésbé ismert a fesztivál névadója, teljes nevén: Jovan Sterija Popović. A múlt század első felében élt, verset írt és művelődéspolitikust úgy tartják számon, mint a szerb dráma atyját. Az ő nevéhez fűződik ugyanis a szerb nyelvű drámairodalom megerősítése, de ugyanakkor az első belgrádi színház megalapítása és a Szerb Nemzeti Színház létrehozásának gondolata is.

B. Ö.

Számos drámát írt, de a színpadokon máig is főként szatirikus hangvételű vígjátékai maradtak meg, amelyekben a korabeli polgárosodó szerb tipikus figuráit mutatja be. Közéleti emberként is jelentős kulturális tevékenységet fejtett ki: úttörő volt a szerb iskolahálózat fejlesztésében, kezdeményezője volt a szerb tudományos akadémia megalapításának.

Méltó hagyományt ápol tehát az a bizottság, amely 1955-ben elhatározta, hogy a következő évben, Sterija Popović születése 150. és halála 100. évfordulójának esztendejében nevével — évről évre ismétlődő — színházi szemlét rendez.

Eredményes tíz esztendő

Az elmúlt évek valóban megmutatták, hogy a Sterija Játékok hatalmas serkentő erőt jelentenek a jugoszláv drámairodalomban és színjátszásban. Mostanáig a jugoszláv színházak összesen 360 színművet pályáztak, és ezek közül 99 került a fesztivál színpadára. Az idei megnyitó előadás tehát abba is jubileumi volt, hogy a nyitó darab — Pero Budak Hóvihar című drámája — a fesztivál 100. előadásaként került színre. A zágrábi Horváth Nemzeti Színház kiváló együttesétől bemutatott, mely emberi érzésekkel átitott darab egy hánnyal elterjedt, megrokkant „amerikai” paraszt életéről, küzdelmeiről és csalódásairól szól. A népszerű, nagyerejű dráma éveken át szerepelt a vajdasági magyar műkedvelő együttesek műsorában is.

A Sterija Játékok ösztönző erejét mutatja az is — mint beszélgetésünk alkalmával M. Radonyity, a fesztivál-bizottság titkára elmondotta —, hogy a színházak a korábbinál jóval több mai jugoszláv szerző darabját tűzik műsorukra. A felszabadulástól 1956-ig átlagban évente 60 előadásban szerepelt jugoszláv szerző, azóta viszont több mint 150 előadásban. Már maga ez az adat is bizonyítja a játékok jelentőségét, amelynek természetesen még ennél is nagyobb, számmal nem mérhető tartalmi értéke van.

Régi és új szerzők

Az idei évről szóló tájékoztatójában M. Suvaković, a fesztivál művészeti igazgatója fontos jellegzetességeként mondotta el, hogy a szemlére elfogadott előadások — egyetlen átdolgozás kivételével — mai jugoszláv szerzők eredeti színművei. A fesztivál névadójának darabján és olyan kiemelkedő nevéiről írokon kívül, mint Lebović, találhatók új nevek is. Ez ugyancsak biztató jelenség.

A már említett Horvát Nemzeti Színházon kívül sorrendben a következők mutatnak, illetve mutattak be műsoraikat: a ljubljani Szlovén Nemzeti Színház, a belgrádi Bosko Buha színház, a maribori Szlovén Nemzeti Színház, a belgrádi Egyetemi Színház, a Novi Sad-i Szerb Nemzeti Színház, a varasdi Nemzeti Színház és a belgrádi Jugoszláv Drámai Színház. Az eredeti bemutatók között különösen meleg elismerés illeti a ljubljanaikat, akiknek kis létszámú együttese Kamenik Hűz esztendő után című sűrített levegőjű, az emberi felelősségtudatot felvető drámájával aratott sikert. Ugyancsak izgalmas témát tűztek péntek esti műsoruk-

ra sikeres előadásban a Novi Sad-i Szerb Nemzeti Színház művészei is. Lebović Halleluja című drámáját mutatták be, amely egy koncentrációs tábor lakóinak első felszabadult napjait ábrázolja, és a háború, a fasizmus lélektörő hatásait vetíti elénk drámai eszközökkel. A nagyszerű drámai műhöz méltón párosult a színház együttesének kitűnő játéka.

A záró előadás 26-án, hétfőn lesz, majd másnap a szemlén kívül a játékok tiszteletére ugyancsak a Szerb Nemzeti Színház mutatja be Sterija Popović Kir Janja, más néven a Fűsvény című komédiáját. Ezen a napon lesz a művészeti díjak ünnepélyes kiosztása is. Külön díjazzzák a legsikeresebb drámai mű szerzőjét, valamint díjat kap a legjobb dramaturgiai munka, a rendezés, a jelmez, a díszlet és természetesen a legjobb együttes. Ezenkívül öt kiemelkedő színészi teljesítményt is díjaznak.

„Színházi parlament”

A Sterija Játékokat jogosan nevezik színházi parlamentnek is. Nemcsak azért, mert a jugoszláv színházak legjobb képviselői jelennek meg itt évről évre, hanem mert ezt az alkalmat ragadják meg szerzők, színészek, színházi szakemberek a legidősebb kérdéseik megvitatására. Ezúttal tartotta most szerdán és csütörtökön itt Újvidéken a Jugoszláv Drámaírók Szövetsége évi közgyűlést. A kétnapos tanácskozáson Matković és Obrenović rendkívül időszerű kérdéseket feszegető tanulmányt olvasta fel napjaink drámaírásáról, az igazi drámaírói hivatás témaköréből.

Ezt a „színházi parlament” jellegű egyébként különféle viták, megbeszélések is ki-domborították. Ezenek egy-részt szakmai közönség jön össze, de vannak úgynevezett nyilvános tribünök is, vendégek, a színház iránt érdeklődő közönség bevonásával. Az idei fesztiválon is sok külföldi szakember, író, újságíró jelent meg, főként a szocialista országokból. Háromtagú delegációval képviselti magát a Magyar Újságírók Szövetsége és itt van a Magyar Színház- és Film-művészeti Szövetség képviselőiben Nógrádi Róbert, a pécsi Nemzeti Színház igazgatója. A külföldi vendégek soraiban olyan neves személyiségeket is láthatunk, mint a neves csehszlovák drámaíró, Peter Karvaš, akinek darabját az elmúlt években Budapesten is játszották.

A színházzal kapcsolatos rendezvények egész sora tarkítja még a változatos programot. Kiállítás mutatja be a fesztivál tíz esztendejét. A színház a fotóművészetben címmel nemzetközi kiállítás nyílt, amelyen 16 ország — köztük hazánk — fotóművészeinek alkotásait láthatjuk. A francia filmművészet történetét bemutató fényképi-kiállítás is nyílt. A fesztivál bemutatóin kívül más művészeti események is magukra hívják a figyelmet. Közülük különös érdeklődést váltott ki a Szerb Nemzeti Színház művészeinek, növendékeinek kezdeményezéseket előadott friss, mai mondanivalójú pantomim bemutató.

Csak örömmel adhatunk igazat azoknak a jugoszláv színházi barátainknak, akik azt hangoztatják, hogy bár még mindig van bírálni való a fesztivál rendezésében, helyenként tartalmában, mégis kétségtelenül jelentős vállalkozás, amely korszakot jelent a jugoszláv színművészet és drámairodalom fejlődésében.

LŐKÖS ZOLTÁN

Cikkünk nyomán

Mi lett a „gyermek” sorsa?

Jó hírt hozott Kéri Gyurka: Mihályteleken ismét „gazdára” lett a KISZ-szervező tanár, a tsz is segíti a fiatalokat. Persze, ma sem golyóscsapágyon görgő, olajozott gépezet az ifjúsági szervezet. De él, dolgozik, tervez.

Másodízben keresett fel Kéri György gépipari technikai tanuló, a mihályteleki KISZ-szervezet vezetője. Mintegy öt hónappal ezelőtt a hervadozó ifjúsági életet panaszkolta. A beszélgetésből cikk született. „Sok baba közt...” címmel. Így most kétszeres örömet jelentett érkezése, hiszen azt újságolta: — Mi lett a „gyermek” sorsa?

Az igazi válasz: a lett

Megbántott, népművelői hitében meglóptott emberként ismertem meg az ösztön Regős Vilmos zene-tanárt, a mihályteleki KISZ-fiatalok népszerű vezetőtanárát. Értelmetlen viták, meg nem értések teljesen elvették a kedvét attól, hogy a fiatalok műkedvelését szolgálja. A legjobban az bántotta; egyesek anyagiassággal magyarázták lelkes, patronáló, szakkör-vezető tevékenységét.

A fiatalok ragaszkodása és a városi KISZ-bizottság lakoztatása győzte meg: nem hagyhatja cserben a fiatalokat.

— Tavaly ősszel, az újságikkal megjelenése után megbeszéltek a KISZ-istákkal a tennivalókat. Ott volt Nagy István, az Új Élet Tsz elnöke és ígérte, hogy a közös gazdaság saját fiaként segíti a KISZ-t. Regős tanár elvtárs is eljött és vállalta, hogy továbbra is patronálja szervezetünket. Egyszerű kikötése volt: semmiféle honoráriumot nem fogad el — mondta Kéri György.

Regős tanár a gesztusa igazi cáfolt: korábban sem az anyagiasság sugallta a fiatalok patronálását. Elsősorban a falusi népművelő munka szeretete ösztönözte. Igazának cáfolatlan érve: az emberi tett.

— Az őszi tervekben mi lett?

— Hát... — gondolkodik

egy pillanatig Kéri Gyurka — a zenekarból semmi. A tervezett hangszervásárlás kútba esett. Színjátzó csoportunk azonban működött. Rövid, vidám jelneketek tanultunk.

„Aranyé etünk lesz”

Mintegy 25 fiatal szorgalmasan próbálgatták a télen. A szereplés azonban elmaradt, falujukban ugyanis még nincs megfelelő előadóterem, a vendégzereplésben meg az egészségügyi zárlat gátolta.

— Nyár végéig, talán augusztus 20-ra elkészül művelődési otthonunk. Akkor aztán aranyé etünk lesz. Klubszobát kapunk, televízió van, a tanácskozó teremben ülésezhetünk. Ertelme nyér a műkedvelő mozgalom is. Havonta műsoros előadásokat, táncelőadásokat rendezhetünk. Sok művészpartoló, tevékeny KISZ-ista van nálunk, Zöldi Judit, Lőrincz Imréné, Gyári Piroskára, Papp Istvánra, Szűcs Erzsébetre, Kósó József, Börcsök Piroskára, Csányi Ferenc-re, Katona Mihályra. Acs Sánta Miklósról mindig számíthatunk — magyarázta Kéri György.

— Az avatás?

— Szeretnénk másfél óras műsorral szórakoztatni a lakoztatást a művelődési otthon megnyitóján. Legközelebbi gyűlésünkön beszéljük meg a részleteket.

Természetjárók gazdag programja

Mintegy 25 fiatal tagja a természetjárók szakkörének. Négyen részt vettek a felszabadulási vándordíjas kupaversenyben. Sajnos, Hegedűs József a verseny előtti utolsó fél órában cserben hagyta a kis csapatot, így nem nyerhettek helyezést. A természetjáró szakkör ideje terve gazdag. — Benevezünk a különböző tájékozódási, vándordíjas, városismertető kupaversenyekre. Hat Szeged környéki Kilián-túrán, valamint a Tisza-túrán részt veszünk. Augusztusban szeretnénk kirándulni a Börzsönybe, ezzel csatlakoznánk az „Ismerd meg hegyein-

ket”-mozgalomhoz. Az „Ismerd meg megyédet” három versenye szól a helyi tájak, városok megtekintésére.

Gazdag nyári, őszi programot kínál a természetjárók szakköre. A mihályteleki KISZ-fiatalok megismerkedhetnek az ország legszebb tájaival, kiránduló helyeivel.

B. Ö.

Ma nyitják meg Bényi László szegedi kiállítását

A Múzeumi Ismeretterjesztő Központ Propaganda Osztálya és a szegedi Móra Ferenc Múzeum a Horváth Mihály utcai képtárban kiállítást rendez Bényi László festőművész műveiből. A kiállítás ma, vasárnap déli 12 órakor nyitja meg D. Fehér Zsuzsa művészettörténész. Bényi László pályafutásának kezdetén Ába-Novák Vilmos tanítványa volt, később Rudnay és Koszta voltak rá nagy hatással, az alföldi fes-

tészet mesterei. Miután kialakítja sajátos, egyéni alkotó módszerét, így vall az alkotás folyamatáról: „Előbb hirtelen, majd hogyan utánzsképpen kapom el a mozdulatokat s a kép több jellegzetes vonásait. A további teendő: képet konstruálni ebből a vázlatból. Legnagyobb izgalmam mégis a szín, mert alighanem ezért az okért lettem festő.” — A kiállítást Szélesi Zoltán szegedi művészettörténész rendezte.

Kollégiumi és iskola-napok Szegeden

Kollégiumi napokat rendeztek a Szegedi Tanárképző Főiskola kollégiumai április 24-én és 25-én. A kollégiumi napok és képművészeti, foto és kézimunka kiállítások ünnepélyes megnyitására szombaton délelőtt került sor a Semmelweis utcai épületben. Különösen a rajz-szakos hallgatók festményei, grafikái és a szebbnél szebb kézimunkák arattak sikert a megnyitó közönségnek körében.

Szombaton délután sportműsorral folytatódott az ünnepeksorozat: a Semmelweis utcai és a Hámán Kató utcai kollégium kosárlabda és kézilabda csapatai mértek össze erejüket. Este VIT-bálat rendeztek a Hungáriában.

Ma, április 25-én délelőtt akadályversenyyel egybekötött kirándulást bonyolítanak le a Maros-tork-láthoz, este fél 8 órai kezdettel pedig az Április 4. út a 8. szám alatti Úttörő-előadóban a főiskola Irodalmi Színpadának tagjai Garai Gábor: Legenda az elragadtatásról című művét adják elő.

*
Tegnap, szombaton hazánk felszabadulásának 20. évfordulója jegyében iskola-napot rendezett a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti és Mezőgazdasági Technikum KISZ-szervezete. Az iskola-

napot Bak István KISZ tanácsadó tanár nyitotta meg, majd Mohai Elek, a technikum IV. osztályos tanulója Illyés Gyula: Óda a gyorsasághoz című versét szavalta el. Az iskola ének-kara dr. Mihálka György vezényletével Kozm: Rumbala, Bárdos: Dana-dana és Novikov: Békedal című műveit adta elő, szótól énekelte Papp Klára és Bialoszkuszkó Kornélia. A zongorakíséretet Joó Ete látta el.

A szakköri előadások keretében a növendékek sorából Kristóf András, Tácsik Mihály, Ferenczy Ferenc, Eszes Ferenc, Rados Mihály, Szűcs András, Galváts Imre, Hajdu András, Márton László, Papp Sándor, Papp Sz. István, Sára János, Bagi Sándor, Mosa József, Dömötör György, Gavallér József, Darvas Béla, Osztrogonác János, Pálnik Ferenc, Mohai Elek, Pozsonyi Sándor, Narozsnyik János, Kmoskó Péter, Erdős Lajos és Ludányi József tanulók adtak elő társadalom, illetve természetudományos témakörökből, főként erdészeti szakproblémákról.

Délután sportkörtörténet rendeztek. A Természetudományi Szakkörök munkáiból kiállítás nyílt az iskolában, majd klubdélutánon vettek részt a tanulók.

A Szegedi Nemzeti Színház április 30-án este 7 órai kezdettel utoljára mutatja be Beethoven

FIDELIO

című operáját. Jegyek a Kárász utca 15. sz. alatti szervezőirodában és az üzemi szervezőknél válthatók.

K 108